

Pomhaj Bóh

Časopis ewangelskich Serbow

Budyšin, december 1995
lětnik 44

12

Foto: K. A.

Ćicha nóc

Ćicha nóc, swjata nam nóc!
Wšitko spi; při žlobju
Marja z Jozefom njezdrěmuje,
synk jej lubozny zwjeseluje.
Ćišinko, synko, ty spi,
ćišinko, synko, ty spi!

Ćicha nóc, swjata nam nóc!
Pastyrjo zhonja to;
wšudžom z jandzelow haleluja
klinči z bliska a wot daloka:
Jezus, naš Zbóžnik, tu je,
Jezus, naš Zbóžnik, tu je!

Ćicha nóc, swjata nam nóc!
Boži Syn přindže ždyn,
lubosc w wobliču posměwa so,
zbožnosć zhubjenym přěduje wšo;
Jezu, twój narod ju da,
Jezu, twój narod ju da!

J. Mohr
H. Zejler

**Žohnowany adventski
a hodowny čas**

přeje wšitkim čitarjam

redakcija Pomhaj Bóh

Přihotujće puć Knjezej w pušćinje, přeťož hlej, Bóh Knjez dže z mocu

Jez. 40, 3.10.

Zaso jónu je adwentski čas, kiž nima swoju hódnotu sam we sebi. Wón dóstawa swoju hódnotu wot hodow. Z tym pak njeměnu, zo je adwentski čas jenož předhodowny čas z pjećenjom poprjančkow, nakupowanjom darow a wurjeźenjom bydlenja. Wězo słuša tajke přihotowanje na swjate dny do tuteho časa. To pak njeje wšitko. Adwentski čas je za nas křesćanow wosebje čas přihotowanja na Chrystusowy přichad. Tole so tež w našich adwentskich kěrlušach pokazuje. W nich na přikład rěka:

Džak budž Bohu přez
wšón swět!
Šťož je slubiť, dať je nětk;
troš a radu hrěšnikow
pósłať k nam je z njebjesow.

Abo:
Hoziana! Chrystus dže
dele z njebjeskeho tróna;
tuž so k njemu hotujće,
hdyž wón čehnje do Ciona.

A husto spěwamy w tutech
tydženjach tež:

Kak powitam ja tebe,
mój Jezu najlubši?

Abo:
Nětk durje, wrota wotewrće,
k wam přichadza
Knjez krasnosće.

A z Lutherom prosymy:

Přindź, wšech ludźi Zbóžniko,
synko knježny, pokaž so.

Bych za to hišće wjac přikładow mjenować móhł, zo je za nas adwentski čas čas přihotowanja na Chrystusowy přichad. A tajke přihotowanje je tež chutna wěc. Tehodla damy so tež napominać:

Puć jemu přihotujće,
hósc wysoki, wón dže;
haj, jeho wokošujće,
šťož hidzi, wostajće.
O duše chwatajće,
jom doły powyšujće
a hórki ponižujće,
njech křiwe rune je.

Zawěsće je kěrlušer při tym na słowo profety Jezajasa myslil, hdyž pisa:

Přihotujće puć Knjezej
w pušćinje,
přeťož hlej, Bóh Knjez
dže z mocu.

Nětko pak móžeće prajić: Haj, tak je sej to tehdom profeta předstajil. We woprawdźitosći pak běše to cyle hinak. Zbóžnik njeje z mocu přišoľ, ale so jako chude džěćo njezamóžneju staršuju narodzil. Tak je Zbóžnik do našeho swěta přišoľ. Hody so wo tym na našich Božich službach dale přemysluje.

Ale přichad našeho Knjeza jako džěćo w Betlehemje njeje jeho jenički přichad. W jednym z našich kěrlušow tež rěka:

Přindže nětk a zbudzi,
z wučbu swojej ludzi,
zo tu z hrěchow wuńdu,
k pokaće pak dóndu
a so błuda kaja,
Božu prawdosć znaja.

Potajkim přindže Knjez tež džensa. Wón přichadza k nam w słowe Swjateho pisma a w sakramentomaj. Wón přindže wšudžom tam, hdžež smy w jeho mjenje zhromadzeni, a jeli bychmy jenož dwaj abo třo byli, kiž su so k temu zešli. Hdyž pak wón džensa k nam přindže, potom chcemy tež na jeho posłuchać. Chcemy sej runje w adwentskim času chwile wzać, Bože słowo čitać, wo

nim přemyslować a na wukładowanja tuteho słowa postuchać. Chcemy nimo wšeho, štož w tutych dnjach hišće wobstarać a dokónčić chcemy, tež swoju wutrobu za Chrystusa wotewrěć.

Nětk durje, wrota wotewrěć, zo bydło měł we wutrobje, kaž dom nětk pyši hałožka, budź wutroba jom swječena.

Jeli sej jónu čas wzamy a wšitke štučki našich adventskich kěrlušow spěwamy abo tež jenož sej přečitamy, storčimy hišće na třeci přichad Chrystusa - nimo jeho přichada tehdom w Betlehemje a džensnišeho w Božim słowje.

Wo tutym třecim přichadze Chrystusa spěwa Pawoł Gerhardt:

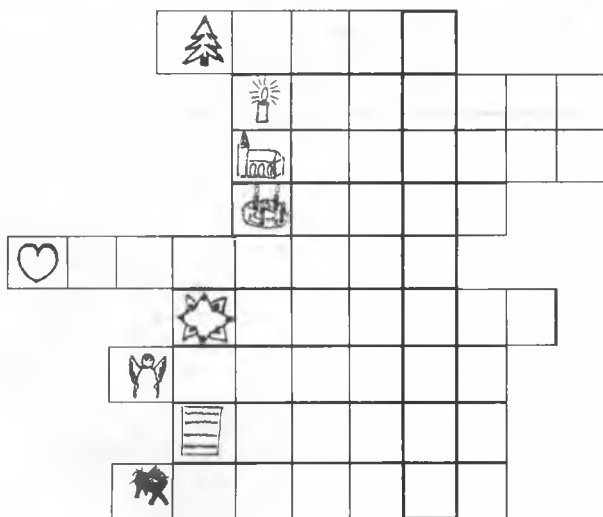
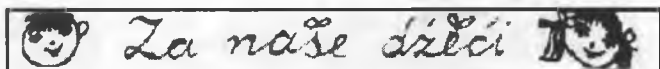
Wón přindźe k swětnom sudu
wšěch njepokutnych dla,
ze žohnowanjom k ludu,
kiž jeho Ducha ma.

Wo tutym přichadze Chrystusa smy před někotrymi tydženjemi we našich wosadach přemyslowali, tak zo nochcu džensa ničo dale k temu prajić, hač zo smy so tež na tutón přichad Knjeza přihotowali.

Adwentski čas potajkim njeje jenož přihotowanjski čas na někotre swobodne dny, ale za nas wosebje přihotowanje na přichad našeho Knjeza. A štož Jezajas praji, to plaći:

Přihotujće puć Knjezej
w pusćinje,
přetož hlej, Knjez přindźe
z mocu.

S. Albert

HODOWNE HÓDANČKO

Wuhódaj, što na wobrazu widziš.

W tolstočiscanym kašćiku steji za Was džěci a za nas dorosćenych wažne přeće.

Gruhlowa

Halo džěci!

Pasliće wy rady? Haj? Potom přindźće sobotu, dnja 16. decembra, w 14.30 hodž. do Michałskej wosadneje rumnosće. (Tam swjećimy w zymje serbske kemše.)

Chcu z Wami mjeńšimi a wjetšimi džěćimi hodowne překwapjenki paslić.

Wjeselu so na zhromadne popołdne.

Gabriela Gruhlowa

Ota Wićaz

Kak sym Probstec Hanje wosušk nješ!

Jeje niski row na Chwačan-skim starym pohrjebnišću je dawno zapadnył. Mało drje je hišće žiwych, kiž su ju znali. Tući pak wšitcy radži na nju spominaja.

W swojich rańšich džěcacych lětach widžu ju při swojej maćeri. Běše wšak tehdy hižo zestarjena. Kiwaše stajnje z hłowu a husto rěčeše połowótře sama ze sobu. Hana bě njewudata džowka žiwosćerja z Dalic. Po nanowej smjerći běše prawo namrěła, zo smě na wuměnk u bydlic. Žiwosć běchu předali, twarjenja běchu do dźeržałe a so zwottorhałe. Jenož wuměnk hišće steješe, a w nim bydleše Probstec Hana. Po jeje smjerći bu tež jeje domček zwottorhany. Nětko je tam rjana luka, hdžež je něhdy Probstec Hana swoje samotne žiwjenje wjedła. Jeje wuměnk běše směšnje mała chěžka, kajkaž solědma hdže w Serbach namačka. Hlinjane murje, słomjana třěcha, mólčke woknješka, dwójnej durče. Delnje durje běchu přeco začinjene. Při scěnje běchu drjewowe šćěpy k susenju naworštowane.

A tola měješe chěžka dvě cylej městnosći: lěharnju, w kotrejž Hanine ložo steješe, ju dospołnje wupjelnujo, a stwičku. Po lěstotka je zašlo, zo sym skoro wšědnje w jeje stwičce sedzał. Běše jenož po položcy špōndowana, při durjach steješe polca, woknješe hodžeštej so zasuwac a rozesuwac. Poscěnomaj steještej lawce a při blidze jenički stoł. Hlinjane, poměrnje wulke kachle stwičku rjenje wutepjowachu. W roli steješe přeco kana z kofejom. Hana měješe wulku hromadu serbskich knihow, spěwarskich, modlerskich, bibliju, w kotrychž swěru čitaše - a to tež połowótře.

Jako so raz z nankom nimo jeje domčka wuchodźowachmoj, slyšachmoj ju spěwac. Spěwaše z trochu třepotacym hłosom cyle po zastarsku, každu sadu z dołhimi seklemi wjazuju, kaž něhdy tež pola nas na kemšach spěwachu.

Chwaćenjo njemějachu tehdy hišće sami swojeje rjaneje cyrkwy, kotruž je jim poprawom Krawcec mišter natwaril, kotremuž je mudra mysl přišla, so na wotca Imaša z přostwu wo pomoc wobroćić. Chodžachu kemši do Malešec. Běše to połdra hodžiny puća, hdyž njedrbjachu wulkeje wody dla hišće trochu wokoło přez Plusniky hić. A tola běše tajki daloki kemšacy puć tež něšto jara rjanek. Rady na njón spominamy a přerady bych zaso po nim šoł. Chwaćenjo tehdy pilnje kemši chodžachu. Šćežka do Delnjeje Hórki so na swjatyh dnjach čornješe z kemšerjemi. Mjez nimi běše na každej lubej njedzeli tež Probstec Hana. Džeše z druhimi kemšerjemi. Duce po puću sebi pěknje powědachu. Puć wjedžeše ju nimo zadnich murjow Delnjohórčanskeho pohrjebnišća, přez kotrež kamjentne pomniki zhladowachu; přez krasne płodne łuki, wobdate z kerkami, nimo šumjaceje Sprjewe a čicheje Čertownje, přez most a mosćik, po dołhich haćenjach, hač ju skónčnje čeňke a tola swjatočne zwuki Malešanskich zwonow witachu.

W zymje, hdyž běše wulki Malešanski hat zamjerny, přikróšči sej puć. Potom smykaše so ze wšěmi druhimi kemšerjemi po lodze.

Hdyž džěštaj nan a mać k spowědži, wosta Hana njedzelo dopołdnja pola nas, zo by na nas džěci kedźbowala jako naš dobry jandžel pěstón. Dyrbjachmy jej wšitke pěknje poslušać, njesmědžachmy po nohajkach běhać abo haru činić. Dyrbjachmy z njejhromadze wo jstwe sedzeć, znajmjeńša tak dołho kaž spowědž w Malešecach traješe. Sedžeše za blidom čitaj w modlerskich. „Staršej staj k spowědži! Budźće tola změrom!“ Tak nas napominaše, a běchmy tola wšitke hišće tajke hlupikojte, zo njewědžachmy, što spowědž je.

Z čim so Hana žiwješe, doniž hišće pjenježny wuměnk njeměješe, to njewěm. Ale do hód

chodžeše sej na Malešansku faru po toler abo dwaj, kiž z Budarjowego wotkazanja dóstawaše. Dobroćiwý knjez farar přida jej stajnje ze swojeje mošnje, nad čimž so wosebje wjeseleše. Nichtó drje njeje wulkeho dobroćela serbskeho luda Michała Budarja nutrišo chwalił hač Hana.

W swojej dolholétnej samotnosći běše dospołnje rozdźěl mjez přítomnosću a zašłosću, tež trochu rozdźěl mjez tutym a tamnym swětom, zhubiła. Z dawno zemřetými ludźimi powědaše, kaž bychy hišće žiwi byli. Husto widžeše jich tež žiwých před sobu. Sameho čorného čerta widžeše druhdy po Chwaćicach lacy, kotrehož so ani njeboješe. Nihdy na tym njedwělowachmy, štož nam powědaše. Bychmy jenož same rady tajkich njebjeských posłów widžaše. Jeje domček běše nam z małej swjatnicy. Kak rjenje běše tehdy, hdyž do njeho chodžachmy!

A mi je so raz spožičilo, lubosć a wobstarnosć jeje jandželowacych mi samym nazhonić, hdyž ja tež njesmědžach ze swojimaj zawjazanymaj wóčkoma wuhladać.

To běše raz patoržicu. W kotrym lěće to běše, zwěsta nje wěm. Do šule pak sym wěšće hižo chodźił, přetož wot mojejho třećeho lěta sem bjerješe mje mój nan sobu do šule, mje tak hižo zahe na čas žiwjenja tutemu wažnemu wustawej poswjećuju. Ale běch hišće tajki sknadžik.

Prěnja zyma třeskaše. Sněh započá padać. Při hłubokim puću, kiž z Chwaćic do Dalic wjedže, stejachu hižo wěchi. Wonješe wšudžom za jědlemi a wosuškami. Potajna hodowna radosć smějkaše so na wšitkich wobličach. Připołdnju po wobjedže zwoblěka mje moja mać moju najćoplišu drastu, zwjaza mi wokoło šije tolsty zawiwak a přitykny mi rukajcy. Potom poda mi rjenje zawaleny pakčik prajicy:

„Běž ruče k Probstec Hanje! Praj jej wjele dobreho wot nana a maćerje! Njeh jej naš hodowny wosušk derje słodži! Njebudź předołho! Džensa wječor přindže bože džěčo k nam!“

Takle mać powědaše. Ja pak wzach wjesele swój pakčik z wosuškoma a podach so na puć. Što tež to bože džěčo wobradži?

Rady bych tajke smykače měł kaž Mětec Gusta, z kotrymiž móhl so potom po Dalicanskim haće smykać. Mać je drje prajila, zo mi tajke smykače hišće wjele wušne njejsu. Ale snano mje bože džěčo tola wustyši. Dalicanski hat! Hač tež to je hižo zamjerny? – Z tajkimi a podobnymi myslimi stupach dale poswojim puću. Dóndžech hač k Rakec chěžce. Durčce běštej zawrjenej. Wěšće pak běše Rakowa ze swojim dawno dodžeržanym, ale stajnje znowa zapłatanym wozyčkom w měsće. Běše to hrozne wašnje. We wšitkich Budyskich předawarnjach, w kotrychž měješe naša poselniča něšto wobstarać, porjedžachu jej palenc. Wboha žónska telko palenca njeznese a so wopi. Mojej maćerje běše ducy domoj z wozyčka nowej stupni zhubiła. Džensa patoržicu wěšće zahe domoj njeprindže. – Mjez jeje chěžku a Šlecec žiwnosću wje so ščežka na lěwicu k Haninemu domček. Njeběše hižo daleko. Ja pak chcych sej najprjedy hišće Dalicanski hat wobhladać. Chych wědžeć, kajki ma hižo lód. Tuž stupach chroble dale ze swojim wosuškoma nimo Ledźborec, Grólmusec a hižo tu běch. Tu so přescěraše rjana běla, trochu sněhojta lodžina. Zwaha so na nju zwažich. Zawěšće mje wudžerži. Tuž započach hnydom so smykać z wosuškoma w rukomaj. Krasnje to džěše! Překi a podu přez cyły hat. Ale božedla! Nadobo so lodžina někak zhibowaše. Nastróžich so do smjerce. Ale prjedy hač mózach wučeknyć, so lodžina rozlata. Hólčik so přepadny, mějicy swój hodowny wosušk přeco hišće w rukomaj.

Na zbože njeje Dalicanski hat hłuboki. Je poprawom jenož wulka luža, kotraž w ćopłym lěće wuschnyje. Tuž so wbohi raws tola skónčnje z hata wudrapa a sej tež swój wosušk wuchowa. Šwihelmokry kaž wódny muž z wody wulězoch. Nětko pak ćerjach runy puć přez łuki k Probstec Hanje.

„Wjele dobreho wot nana a maćerje. Tu je hodowny wosušk. Je trochu zmoknył.“

Hana mje wobhladnyši so njemało spodžiwa. Mokach. Pod nohomaj na wumytym špóndowanju nabeža so hižo lužička. Hana wotewza mi pře-

mokany a zmjechčeny wosušk.

„Hólče, što je so čí stało?“

„Sym so na wašim haće přepadnył.“

„Čakaj, čakaj, hólčiko!“ dobra Hana ze sobu rěčeše.

„Tajki njemóžeš wostać. Nazymniš so! Čakaj, čakaj!“ Hana sadzi mje na swój stół a započá mi črije a nohajcy zuwać a drascičku slěkać. Tež košulka běše na žimanje mokra. Wšitko powěšny na swoje kachle. Potom mje zawali do někajkeho kosmateho pjezla a donjese mje do swogeho wulkeho łoža, hdžež so znowa přepadnych w ćopłych pjerjach. Njemóžach wjele widžeć. Słyšach pódla Hanu chodźić, tepić a stajnje ze sobu rěčeć. Běchu to jednotlivé slova bjez zwiska. „Tajkile, tajkile! Patoržica. Póndu po drastu.“ Słyšach, zo ze durjemi wustupi. Bórce pak so wróci a ke mni do lěharnje přistupi.

„Spi, hólčko, chwilk, zo njeschoriš! Přindu bórce zaso.“ Połožil wotewrjene spěwarske na posleščo. Njewědžach, čehodla to čini. Potom woteńdže. Ja pak wusnych.

Jako wotućich, započá so hižo trochu miškrić. Dopomnich so hnydom, zo je džensa patoržica. Słyšach Hanu zaso w stwičce chodźić. Zawołach. Čujach so čerstwy kaž młoda rybička.

Hana donjese mje zaso z łoža do jstwički a počá mje hnydom

woblěkać. Dobra žónska běše sej mjeztym po druhu drastu pola mojeje maćerje pobyla. Na zwoblěkanje małego hólčika wšak so tak prawje njewusteješe. Tuž to chwilu traješe. Mjeztym mi powědaše.

„Runje je tu jandžel byl.“

„Wěšće, Hana?“

„Haj, tamlesteješe, ty sy jeho přespał. To je wěšće tón samsny, kiž je čé z hata wučahnył, a ty jeho tam tež wohladał njejsy. Wottam je ke mni přišo.“ Takle Hana při wobhlěkanju powědaše.

Ja so njemało wjeselach, zo běše so mi tajkeje česće dóstało. Woprašach so Hanu, kajki je jandžel napohlad měł. A nětko mi jeho nadrobnje wopisowaše. Hewak drje z napjatósću na jeje rěče posłuchach, ale džensa so z njesćerpliwosću skobach a huzach. Džensa je patoržica! Snano je bože džěčo hižo pola nas bylo. Hdyž běch so zwoblěkał, so Hanje lědma podzakowach a hižo ćerjach po najblišim puću domoj.

Tež Rakowa běše mjeztym dojeła. Jeje wozyčk steješe před durjemi. Napřećiwu w chěži mištra Krawca steješe młoda mišterka za woknom a mi přecelnijše při kiwaše.

Domoj dohnawši wobjimach swoju maćerku. „Jandžel je mje z hata wučahnył. Hana je jeho widžała.“ Mać mje hnuta wokoši. „Haj, hólče!“ A potom je bože džěčo k nam přišo.

Foto: Mihan

Delnjoserbska namša w Drjejcach

Derje wopytana běše delnjoserbska namša njedźelu, dnja 22. oktobra 1995, w Drjejcach, kotruž wopyta cyłkownje 110 wěriwych. Jurjo Frahnow z Picnja je předował, Ernst Mucha z Turjeja je ewangelij čitał. Helmut Hupac, wosadny farar z Korjenja, je wukrčič studenta sorabistiki Kita Kšižanka. Spěwał je Turjanski/Drječanski měšany chór. Delnjoserbska redakcija ORB je cyłe kemše na pask nahrała, zo by je na reformaciskim dnju w serbskim rozhłosowym programje wusyłała.

Před kelko lětami, haj lětdzesatkami je so posledni raz w Drječanskej cyrkwi serbsce předował, hižo nichtó ani z

najstarsich přitomnych njewědžeše. Najskerje su tamle hižo w 20tych lětach z prawidlownymi serbskimi kemšemi zastali. Drječenjo pak su hač do džensnišeho přewažnje serbska ludnosć. Samo mjez 30- do 40lětymi nadeńdu so hišće někotři, kotřiž hišće chětro derje serbski rěča. Běše to mjeztym 48. Boža služba w delnjoserbskej rěči, ličene z lěta 1987, jako so po lětdzesatki dołhej přestawce w Delnjej Łužicy přeni raz zaso w delnjoserbsčinje předowaše. Přichodne kemše wuhotuja člonoj „Serbska namša“ k hodam w Serbskej cyrkwi w Choćebuzu.

W. M.

Juro Frahnow předuje

Foto: W. M.

Hody pola nas w horach

Štó z Was, lubi čitarjo PB, njespomina rady na swoje džěćatstwo w adwentskim a hodownym času. Wjele je so mi powědało, kak to „prjedy“ bě. A tójšto je so pisało w nałožkach a wašnjach našich prjedownikow. Přestrěnje w našich horach pak so lědma spomnichu. Tež hdyž so wot hižo wopisaneho njewotchileja, chcu spytać, něšto wo zaštych lětdzesatkach powědać.

Přihoty na hody so poprawom hižo w lécu započachu, a to z wupytanjem štomika. Ně, njeje so kradnył, jenož wupytał, přetož kerki mějachu bu-

rja a žiwnosćerjo sami, a štož wot chěžkarjow ničo njeměješe, tón štomik dósta. Pozdžišo, hdyž so wone předawachu, bě to hinak. Předawachu w hake po 3. abo samo 4. adwenće. A w „lodnach“ so njepředawachu hodowne wěcy do 1. adwentskeje njedźele.

Zo rumpodich wokolo chodžeše a při woknach poskaše, wosebje, hdyž so džěći hadrowachu, a zo potom z prutom do wokna šwikny abo z rječazami w bėrnjacym měchu wrjeskaše, to so hižo započatk adwentskeho času sta; runje kaž tež, zo so nadobo, hdyž sej džěći

hrajkachu, stwine durje wotewrěchu a horšč worjehow so nutř přikula.

Na wopyt rumpodich tež přińdže hromadže z božim džěšćom. Tute bě běle zdrascene a měješe mjezwočo zašlewjerjane, ale mjelčeše, jenož wón so wšo móžne woprašěše, to rěka, džěćom do swědomja rěčeše, na což so wone dodžiwać njeměžachu, kelkotón „kadla“ wě. Zo njemějachu strach, z tym však so hordžachu, zastupi-li pak, potom běchu kaž błysk pod blidom.

Skónčnje so patoržica přibliži. Džen, kotryž bě poľny napjatósće kaž žadyn druhi. Samo skót to začuwaše, přetož na tuty dnju dyrbyeše wšo we wěstym času być hotowe zastarane. K wobjedu dawaše pak jenož někajku zopu abo rajs z něšto drobčkom pak cyłe bėrny a jerij. Wulki hornč, wjetši hač hewak, so nawari, zo by so wječer přihotować móħta. Wšelake druhe so tohorunja přihotowaše, přetož, wšitko bože džěćo „nješafnje“, tež hdyž nimale stajnje wobužny a njeznjesliwy rumpodich, kaž wón wosebje w tutej nocy bě, pomhaše. Štom so w jstwe hižo připrawi, zo by derje stał, ale hišće njenapójša, njewupysi. To so hake sta, hdyž běchu džěći lehnyć.

Boža nóc – serbska – bě w sedmich a dwě hodzinje traješe, bjez někajkeho žlobikoweho hraća. Na dompuću běchu w cyrkwinej wyswěćace štomiki přez wokna widžeć. „Ow, hladajće“, so potom praji, „tam je bože džěćo hižom pobýło – ale to su Němcy abo podjanscy, k nam bože džěćo w nocy wobradzić přińdže, na svojich narodninach. Jutře rano, pon ...“

Daloki bě za małe nōžki dompuć do wotležanych wjeskow kaž Delany abo Wysoka, Lubjenc, Splósk, Chójnka abo Bōjswecy. Předwjesele pak pohonjowaše.

Doma so hišće wječerješe, nic kaž hewak přihrěte bėrny, ale kōžde lěto to same a tola wosebite, mjenujcy kisybėrny. Wone wobstějachu z tójšto wěcow. W poslednich lětdzesatkach pola nas doma z třinaće; a to, sej ja myslu, je pola wjetšiny wobydlerstwa hač do džensnišeho tak wostało.

Po wječeri pak dyrbjachu džěći nablaku do łoža, a hač-

runjež chcychu na kōždy pad wostać wotućene, sej spar swoje prawo wužada, sprócne však dosć běchu. Ale někak njeměrnje tola spachu, přetož nastajnosći so něhdže něšto kramosćeše. Hodowničku rano, znajmjeńša dostawanja, so harowaše a wrjeskaše, zo sej džěći spěšnje hišće raz pod posleščo zalězechu, doniž – haj, doniž cyle cunje njezaklinča mały zwōńčk abo wjacore hromadže. To bě znamjo, zo bě bože džěćo wobradziło. Božodžěšćowcy štomik so błysčeše w swojej najrjeńšej hodownej pyše, z fenkštiklemy, hablkami, samopaslenymi papjerjanyimi hwěžkami a rječazkami a pozdžišo ze swěćatymi čenkimi kulkami. Wšitcy so zestupichu wokolo njeho, a hodowny kėrluš, zwjetša „Ja z njebjes dele přińdu k wam“ abo druhi, so zaspěwa. Wōčka však šelhawje pod štomik abo do kucikow hladachu, hdžež běchu – husto dosć skromne dary – trōšku zawalene. Ale hake po spěwanju smědžachu so dary wupakować. Mjeztym so snědanske blido přihotowaše a – a to je wostało – hodowny štricl so nakra. Potom so wšo hotowaše kemši.

Na wopyt so chodžeše druhi swjaty džen, tam bě za džěći druhdy hišće raz małe wobradzenje. Třeci swjaty džen běchu tež hišće kemše. Ale na tuty dnju wostachu muscy kemšerjo zwjetša „něhdže wisajo“. Napjatósć swjatych dnjow so ke kōncej bližeše, nětko mějachu wosadni čas za wuměnu z druhimi wosadnymi, štož běše wězo tež jara wažne, přetož to bě tola najnowša mjezsobna informacija. A zo su potom, tež w hodownym času, hromadže spěwali, přetož naši prjedownicy wosebje w našich horach rady spěwachu, to je znate. Běchu-li džěći po hodžoch zaso trōšku lōzyske, móžeše so stać, zo bě někajka hrajka nadobo přeč. „Rumpodich abo jedyn z jeho pomocnikow je to druhim, pėknišim džěćom donjesł“, rěkaše potom. Nawopak so tež sta, zo stejše mała pėkwapjenka po hodžoch nadobo pod štomom, abo, kaž w někotrych swōjbach w poslednich lětdzesatkach, zo běše na „ruskich hodach“ (na Třoch kralach) hišće raz małe wobradženčko. **HaHaTa**

Zeńdženje ewangelskeho towarstwa

Kaž bě so na zeńdženju předsydstwa 14.8. wobzamknyło, zeńdze so Serbske ewangelske towarstwo na Reformaciskim swjedženju 31.10. popoždny we wosadnej žurli w Husce k swojej hłownej zhromadźiznje.

Naspočatku powita předsyda Měrcin Wirth přitomnych a zhromadzeni zaspěwachu Lutherowy kěrluš „Jedyn twjerdy hród“. Na to zwěsći so přitomnosť 30 sobustawow. Z tym bě zhromadźizna k wobzamknjenju kmana.

Wozjewi sosćehowacy dnjowy porjad:

- wotwřenje sobustawskeje zhromadźizny
- rozprawa
- wobzamknjenje wo přeměńenju § 10 we wustawkach
- wólba rewizorow
- diskusija
- wšelčizny.

Towarstwo ma tuchwilu 49 sobustawow. Předsydstwo je so dotal na pieć wuradźowanjach zešlo.

Přiskładnosći cyrkwinskeho dnja w Klětnom wuda so informaciske łopjeno wo ewangelskich Serbach, kiž je našło dobry wothłós. Wupraji so džak tym, kiž su na nim džělali. Łopjeno je so 30 faram a serbskim

institucijam rozesało, tež do Delnjeje Łužicy. Njezrozumliwe je wotpokazanje Budyskeje měšćanskeje informacije, łopjeno přijimać a wupožić.

Trěbne je rěčne přehladanje a nowowudaće serbskeho lektionara za Bože služby. Wuběrk wěcywustojnych lajkow pod nawodom duchownych na tym džěla. Džěło ma so hać do konca lěta 1996 zakónčić. Budyska synoda je za čisć pjenježnu podpěru přilubiła. Próstwa wo spěchowanje přez Założbu za serbski lud wosta dotal bjez wotmołwy.

Prěni króć je towarstwo přihoty a přewjedženje serbskeho cyrkwinskeho dnja přewzało. Swjedženje je namakał dobry wothłós a smě so tuž jako poradzeny wobhladować.

Budyska serbska pěstowarnja je do nošerstwa Miłočanskeho socialno-křesćanskeho skutka přešla. Předsyda towarstwa je so tehodla z listom na Budyskeho měšćanostu wobročil z próstw, zo měło tež nowe nošerstwo na ewangelskich Serbow džiwjeć.

Njespokojacy je zwisk a zhromadne džěło z delnjoserbskim towarstwom za spěchowanje serbskeje rěče w cyrkwi. Zda so, zo na pohlubšenju po-

čahow tuchwilu wjetši zajim njeje.

Dokelž su možnosće skutkowanja towarstwa wobmjezowane, wostachu dotal někotre předewzaća njespjelnjene.

Poda so přehlad wo hospodarskim položanju towarstwa a plan dochodow a wudawkow za přichodne léto, kiž mohl při zlutniwym hospodarjenju a trajnej woporniwosći sobustawow dale wurunany wostać.

Hłowne předewzaća za léto 1996 su:

- jubilejny serbski cyrkwinski džěn w Budyšinje
- dokončjenje lektionara
- džěło z młodžinu a džěćimi

Skončnje wupraji předsyda džak wšěm, kiž sudžěło towarstwa na někajke wašnje podpěrali a napominaše do dalšeho sobudžěła.

Předsyda rozkladže trěbnosť přeměny § 10 prěnjeho wotrězka wustawkow towarstwa. Nowy tekst končného postajenja so jednohlósnyje přiwza a je z tym schwaleny.

Jako rewizorej so jednohlósnyje wuzwolištaj bratraj Andreas Sembdner a Günther Wenk.

W sćehowacej diskusiji wupraji so předsydstwu a wosebje předsydzje džak za wukonjane džěło. Namjetowaše so zwotáč

wuběrk młodšich člonow, zo by so džěło na šěrši kruh rozšěrilo. Wobmyslić měło so oficialne wobdžělenje ewangelskich Serbow na němskim cyrkwinym dnju 1997 w Lipsku.

Komponist J. P. Nagel wustupowaše za zachowanje materielnych a duchownych kubłow ewangelskich Serbow w formje archiwa towarstwoweje załožby.

K. Malinkowa pokaza na dobry wothłós a zajim, kiž je cyrkwinski džěn we wokolinje Klětnoho zbudził. Zeznače ze starolutherskeje cyrkwyju bě tež za nas wobohaćenje.

Dale wobžarowaše so njespokojacy zwisk z Delnjoserbami. Jon dale wuwivać pak žada sej wobhladniwe postupowanje.

Přija so namjet knj. Nowakoweje, přichodne zeńdženje towarstwa w Rownom wotměć, štož so džakownje přiwza.

Sćehowachu dalše namjety ze zaměrom wjetšeho rozmacha towarstwoweho skutkowanja, kiž budu so w předsydstwje bliže rozpominać.

Z wuspěwanjom kěrluš a filmowym přednoškom H. Wirtha wo serbskim busu a cyrkwiskim dnju so schadźowanje zakonči.

A. Grofa

Foto: K. A.

Koncertaj

Sobotu, 9.12.

w 16.30 hodž. adwentska hudźba w Michałskej
- za posłuchanje a spěwanje

Njedzelu, 31.12.

w 20.00 hodž. silwestrowy pišćelowy koncert z Bettinu
Neumann a Christfriedom Baumannom

K polstatym posmjertninam fararja Augusta Mikele Malešanskeho

August Mikela, rodzeny 1870 na kuble w Kumšicach, kotrež džensa hišće Mikelic swójbje słuša, wotrosće w dobrych hospodarskich poměrach a w pobožnej a wědomje serbskeje swójbje. W domje so wjele čitaše, wosebje nabožne knihi, serbske a němske, ko-

trež so přez generacije w swójbje dale dawachu a so tež nowe kupowachu, kaž wudaća Serbskeho lutherskeho knihowneho towarstwa. Tež powšitkownokubličnych knihow tu bě, a nan čitaše nimo teho wjele ratarskich spisow a hromadžeše „Serbskeho gospodarja“. Wo

Młody duchowny August Mikela
Foto: prywatne

swojim dzele wjedzeše „Hospodarske knihi“, kotrež 1867 „w Božim Mehni“ započea a do kotrychž swoje žiwjenske hesło zapisa: „Dziwai a Spiewai“. Jako nahladny hospodar wuzwoli so nan hnydom při založenju Poršiskeho Towarstwa serbskich burow 1889 za městopředsydu. Do Mikelic fotoweho albuma njezalěpichu so jenož fota swojbných (na kotrychž su někotre žony hišće w serbskich drastach), ale hromadžachu so tež w čiśću wuńdžene wobrazy Handrija Zejlerja, Korle Awgusta Kocora a Jana Radyserba Wjele.

W takjim pobožnym serbskim statoku wotrosćechu třo synojo: Jedyn wosta pozdžišo na ródny kuble, tamny přewza statok w Chasowje a třeci poda so na duchownstwo.

Za čas swojeho studija wot 1892 do 1896 wobdželi so August Mikela samozrozumliwje w prózdninach na serbskim předarskim seminarje w Hodziju pola fararja Imiša. Mjez jeho komilitonami běchu tajcy, kiž so pozdžišo njesebičnje za serbstwo zasadžowachu, mjez druhim Marćin Domaška z Nosaćic, Gustaw Zarjenk z Hrodzišća a Wylem Nowy z Borkow.

1898 nastupi Mikela swoje přenje zastojnstwo jako farski wikar we Łupoji. Njeswačanski farar Jurij Jakub, tehdyši wodžer serbskeho ewangelskeho duchownstwa, jeho 23. oktobra zapokaza. Wo Mikelowej powaze swědčitej scěhowacej faktaj z jeho Łupjanskeho časa: Jako duchownemu njebě jemu přeškoda pomhać w šuli při wuwučanju dźěci, hdyž wučer sam dočinić njemóžeše, a jako Serb zapřahny swoju wosadu tež hnydom do pjenježneje zběrki za Serbski dom. 1899

móžeše drje nic přewulku, ale tola we Łupjanskej wosadze nzběranusumu w Budyšinje wotedać.

Hdyž konsistorstwo Augusta Mikela hižo za lěto do Němcow přesadzi, dachu Łupjenjo jemu njerady hić. čím wjetše bě jich spokojenje, hdyž so wón w awgusće 1900, nětko jako duchowny, zaso do wosady wróci. Po nimale třoch lětach pak doskónčnje wotěndže a přewza 1903 diakonatstwo w Ketlicach. Tu zezna so hišće z kantorom na wuměnk u Korlu Awgustom Kocorom a je jeho zawěsće, krótko prjedy hač nowe zastojnstwo w Malešecach nastupi, sobu k rowu přewoźdał.

Ze swjedženskimi čahom, čestnymi wrotami ze serbskimi napismami a darom serbskeje biblije přiwitachu Malešenjo Augusta Mikela 23. 6. 1904 jako swojeho fararja. Malešanskej wosadze wosta swěrný, doniž so 1937 na wuměnk nje-poda. Na njeho tam džensa hišće dopomina cyrkwinna wěža, kotruž je 1913 dał nowu nartwarić.

W serbskej zjawnosći farar Mikela njeje jara wustupował. Wón njeslušesće do wodžacych wosobinow ani cyłonardneho ani ewangelskeho žiwjenja. Njeje tež znate, kak je stał k swojemu wosadnemu Arnoštej Bartej a k redaktorej Markej Smolerjej, kotrajž lěta dołho zaso a zaso žadaštaj, zo ma so tola narodny duch skónčnje tež w Malešecach zbudzić. Farar tež njezapřimny do wichorojtych rozestajenjow po 1. swětowej wójnje, hdyž wojowanja mjez saksoswěrnymi a horcokrejnymi narodowcami w přichod Serbow tež Malešanow rozhorichu.

Přez mjezy swojeje wosady za ewangelskich Serbow je August Mikela skutkował w serbskim pismowstwje. Wjele lět je měł na starosći redaktorstwo Missionskeho Posoła, štož njebě snadne džěło pódla zastaranja wulkeje wosady. Nimotoho je spisał knižku za młodžinu „Kschesczijana wěra a žiwjenje. Wodžer psces paczersku wučzbu“, kotraž je wušla 1910. Zhromadnje z fararjomaj M. Domašku w Budestecach a J. Mrózakom we Łupoji wuda 1917 z nakładom Serbskeho lutherskeho knihowneho to-

warstwa knihu k 400lětnemu jubilej reformacije.

Runja mnohim tamnym serbskim duchownym wuzwoli sej August Mikela němsku mandželsku. 1908 so woženi z Elisabeth Saupec, fararskej džowku z Lückendorfa pola Žitawy. Z mandželstwa wuńdžechu tři dźěci, z kotrychž je džensa hišće žiwa džowka we wysokej starobje w zapadnej Němskej.

W času nacionalsocializma wopokaza so farar Mikela jako muž z krutym rjapom. Njenasadžowaše so z nowymi mójnarymi, ale kedžbowaše na to, zo bruny duch njeby, kaž w někotrych tamnych serbskich wosadach, do cyrkwy začahnył. Prjedy hač 1. oktobra 1937 na wuměnk wotěndže, zapoda zhromadnje z wosadnym předstejicerstwom na Drježdžanske cyrkwinske wjednistwo přostwu woserbskeho naslědnika, kiž njeje němskokřesćansce zmysleny. Na swojich rozžohnowanskich kemšach 10. oktobra 1937 njerodžeše wo přitomnosć ani Budyskeho superintendenta Schneidera ani jeho

serbskeho zastupjerja, fararja Kaplerja-Njeswačanskeho, dokelž běchu jemu jeju němskokřesćanske nahłady přećiwne. Tak so sam z wosadu rozžohnowa bjez hewak zwučenyh narěčow zastupjerjow wyšnosće.

Na wuměnk přesydlili so do Drježdžan. Wottud jězdžeše druhdy hišće do serbskich wosadow předować, wosebje po wudyrjenju wójny, hdyž bě wšudže přemało fararjow. 1942 pak bě kónc z tym. Dokelž bě so pječa zjawnje přećiw němskokřesćanskim duchownym wuprajil, zakaza jemu nalěto 1942 Budyski superintendent Schneider skutkować w swojej eforiji.

Přez hróžbny kónc wójny so žiwjenje Augusta Mikele tragisce skónči. W so palacych Drježdžanach zhubi 13. februara 1945 swoju mandželsku a swoje wobsydstwo. Wuček namaka pola přichodnjeje džowki w Hohensteinje, hdžež hišće samsne lěto, tydžeń do hód 1945, zemrě.

T. M.

Chodžu na ewangelski gymnazij „Johanneum“ we Wojerecach

Rěkam Katarina Simonec a bydli w Trupinje pola Rakec. Wot zašeho lěta sym šulerka we Wojerecach. Nětko sym w 6. lětniku, a mi so tam jara lubi, dokelž mam tam dobrych přećelow. Wučerjo su přećelni a so jara wo šulerjow staraja. Hačrunjež dyrbymy wjele a pilnje wuknyć kaž na druhich gymnazijach, su na Johanneumje někotre wosebitosće. Kaž hižo mjeno přeradža, smy cyrkwinska šula. Wšitcy šulerjo wobdželeja so pak na ewangelskej pak na katolskej nabožinje, přetož wšitcy dyrbja wuknyć, zo Bóh a Jezus k žiwjenju słušataj. Na našej šuli su wšitke cyrkwinske swjedženje a swjate dny jara wažne. Přichodnej wjerskajstej reformaciski a Měrcinowy džeń.

Bohužel nimamy hišće swaje šulske twarjenje, ale za twar

našeho Johanneuma položi so 21. awgusta 1995 zakładny kamjeń. Wšitcy šulerjo wjesela so džens hižo, zo budžeja wot 1996 do swojeje šule chodzić.

Na Johanneumje wuknje 540 šulerjow, a wšitcy chodža rady tam, dokelž kedžbujemy na to, zo přećelnje, sprawnje a kedžbliwje mjez sobu wobchadzamy.

Mojej staršej chcyštaj, zo nawuknu serbsčinu a tak zańdženosć a tradicije swojich předownikow tu we Łužicy zeznaju. Doma čitamy Serbske Nowiny a Pomhaj Bóh, zo bychmy tež zwisk k serbsčinje a domiznje měli. Při tym je nam napadło, zo njejsmy w PB hišće pućnik do Johanneuma namakali.

Katarina Simonec

Moje šulske lěta w Rakecach

Hižo w jednym z japoštołskich listow čitamy napominanje, zo mamy na swojich wučerjow spominać. Pisarjej lista na Hebrejskich džěše wězo wo tajkich wučerjow, kotřiž su wosadam Bože słowo připowědali. So wě, zo mam jich hišće w dobrym pomjatkju, tych, kotřiž su nas w cyrkwi a na farje ewangelij a katechizm wučili, fararja Šoftu, kiž je pozdžišo z Rakec wotšedši w Drježdžanach fararił, abo kantora Bartscha, nadobneho a pobožneho knjeza ze Šleskeje, a tež knjeza Reißmanna, kotryž je krótko po wójnje w Rakecach katechizował. Kak nazornje je wón nam wo Jakobowym synje Jozefje powědał. To sym sej hač do džensnišeho spomjat-kował.

Ja pak chcu předewšěm na někotrych ze swojich wučerkow a wučerjow w Rakečanskej zakładnej šuli spominać, hdžež wšak bu kaž druhdze w narańšej Němskej tež nabožina bórže ze šulskich stwow wuškarana. My šulske džěči buchmy tehdom – cyle připadnje a njewědomje – ze swědkami wulkeho rozestajenja, kotrež skónčnje k temu dowjedze, zo móžeš ateistiski komunizm abo komunistiski ateizm w našim kraju tajkele wulke žně domchowac.

Wo tym pak nochcu pisać.

Wosom lět sym do Rakečanskeje, najprjedy ludoweje a potom zakładneje šule chodźił. Ně wšak, njejsym nihdy tam chodźił. Sym nožkował, chwatał, čeril, wšon wujachleny krótko do klinkanja abo tež po klinkanju šulske twarjenje na Dwórnišćowej docpěl, a napsledk z wehiklom, kotryž so koleso mjenowaše, do šule karował.

Haj, naše džěćace lěta, tehdom před něhdze 50 lětami běchu šće zawěrnjo jara skromne. A tola so čłowjek, hdyž so dzeń wote dnja z přeco wjetšimi kročelemi swojemu starcownstwu bliži, na tónle čas poľny strachow a tradanja, tola tež poľny wšelkich dyrdomdejow a pryzlow a hłuposcow a wězo tež wjeselow rady dopomina. Tež na sobušulkerki a na sobušulkerjow, kotřiž husto, dokelž běše wójnski a powójnski čas, so

wotměnjachu. A so wě, tež na wučerjow, na tajkich a hinašich. Někotři jenož krótki čas w Rakecach powučerichu a druzy nas zaso dlěje přewodžachu a na pozdžiše žiwjenje připotowachu. Časy běchu njewěste a njeměrne, a traješe tójšto lět, doniž njezacaňnyšter měř a wěsty porjad do našeho kraja a z tym tež do jeho šulstwa.

Tež serbske šulstwo zastupi tehdom po wójnje zaso do zjawnosće, zwoprědka wězo nic pod tajkimi dobrymi wuměnjemi, kajkež je pozdžišo měješe. W Rakecach, kotrež džě běchu hižo do Hitlera a potom wšak předewšěm za čas jeho bježbožneho knjejstwa chětro přeměcne; so nadobo serbsčina podawaše. Mějchmy serbske wučerki a serbskich wučerjow. A na nje a na nich chcu z džakownosću spominać, přetož woni su so w čezkim času bježwulkotnych srědkow, wučbncow a planow prócowali, nam zakłady našeje husto zacpěwaneje a zabyteje mačersčiny zblížić a nas z našimi tragiskimi stawiznami a z našej lubowaneje kulturu zeznajomić. To bě wšo druge hač lochke, přetož stejachmy tola doľho hišće pod zaciščemi a wliwom wójnskich dožiwjenjow. A džěćom wuhnatych přesydlencow, kiž běchu so tež do našeje Rakečanskeje gmejny a wosady z hromadami nawalili, bě předewšěm serbska pomazka lubša hač tale jim dospoľnje njeznata řeč njeznateho słowjanskeho ludžika. Temu wšak sonjetrjebašdžiwać. Wšako bě dosć džěči ze samo na sebi serbskich abo napaľ serbskich swojbow, kotrež radšo hnydom wot wšeho spočatka cyle cuzu ruščinu wuknjechu, řeč dobyčerjow, z čehož sej najskerje wjace wužitka za swój přichod lubjachu. Do nich pak njecham šulskeho towarša ličić, kotryž bě syn serbskeho wědomostnika. Wón bě syrota a rozsudne přenje lěta bě něhdze mjez Němcami wotrostł. Mač bě zemřela a nan zahiny w lěće 1946 we wójnskej jatbje.

Přenja naša wučerka w ludowej šuli, jako w lěće 1943 do šule zastupichmy, bě poprawom tež serbskeho pochada, znajmjeňa po nanje, kiž bě z

fararjom. Wona pak bě němska wotrostla. Pola njeje mějachmy přeni čas šulu, doniž nas potom druha młoda wučerka njepřewza.

A tehdom, dobre poľ lěta po Stalingradze, jako bě hižo wěste, zo tele tysačlětno kralestwo bórže k Rakecam pojědže, dyrbjachmy so rano do šule přišedši w rjadowni zestupać a na

wobraz teho Rakušana z tym kušim šnawcarjom a hišće kušišim rozumom wudžerajo prawu packu zběhać a hajlować. Njewěm, hač bě tajki mini-apel abo pohanski pačer předpisany abo hač je to wučerka ze swojeje wole činiła, dokelž hišće do endsiega wěrješe.

Hinc Šofta
(Pokročowanje slěduje.)

BUDYŠIN. Sobotu, 4. nowembra 1995, wotmě so nazymska wokrjesna synoda, na kotruž běchu tež cyrkwinske předstejerjo přeprašeni.

Wyši krajny cyrkwinski radzićel na wotp. Ihmels měješe přednošk wotemje „Kraj trjeba nowych cyrkwinskih předstejerjow“. W lěće 1996 su zaso wólby do cyrkwinskeho předstejerstwa, takrjec synoda cyrkwinskeje wosady.

Bratr Ihmels bě so na Jezusowy wobraz wulkich žnjow pola swj. Mateja 9, 35-38 zložil. Přenja mysl bě, čas žnjow njezapřimnyć jako składnosć so wobohačić, ale składnosć spoznać njedostatki a brachi mjez čłowjekami. Dalša mysl bě, zo su džělaćerjo a pomocnicy trěbni, kiž su rady zwólniwi pomhać, zo bychy so njedostatki wottwarili. A strěca je wažne, zo su žnjenske graty wótre a w porjadku, zo mamy dowěru do mocy Jezusowych słowow a sej je česćimy kaž drohotny poklad.

Džensniše džělo na wulkich žnjach widžeše bratr Ihmels w připowědanju Božeho słowa. Wone móže pomhać při namakanju zmysla žiwjenja, móže normy stajić, što dobre a što škódnje je a móže wěstosć dać, zo je wěrnosć, wjesošć a lubosć k blišemu wulka hódnota. Dalše wažne džělo je pomhanje a hojenje we wšednym žiwjenju askónčnje tež poskitk zhromadnosće, zo njeby so ničto do swojeho kućika wróćosahnył a zesamotnił.

Kak mamy poselstwo, skutk a zhromadnosć zwoprawdžić? Je lětdzesatki doľhi kruty program to najlěpše? Referent na toskedžbni, zo by so raz inwentura činiła a so prašało:

Za čo je so čas wužiwał?

Što dyrbi so dale činić?

Što dyrbi so hinak hač dotal činić?

Z čim dyrbimy zastac?

Při pytanju za wotmoľwu na tute prašenja měli so modlić a Boha prosyć, zo nam při tym pomha.

W dalšim krótkim přednošku nam wyši cyrkwinski radzićel Hartmann swoje mysle k wólbam cyrkwinskih předstejerjow přednjese. Jemu džěše wosebje wo to, zo by koždy cyrkwinski předstejer porjad cyrkwinskeje wosady k ruce měł a cyrkwinske prawa bole wobkedžbował. To rěka wosebje, zo je sej předstejerstwo wědome, zo wone cyrkwinsku wosadu wodzi. Farar je džěl tuteho předstejerstwa a přesadzi nadawki. Derje je, hdyž so při wólbach mnozy wobdžela a zo so nuzna ličba předstejerjow woli a po možnosći tak, zo su wšelake zajimy derje zastupjene a zo hodža so nadawki po kmanosćach derje rozdželić.

W mjeńšich džělowych kruhach přemyslowaše so wo poskićenymaj referatomaj. Koždy kruh přednjese skrótka mysle w plenumje. Bratr Ihmels spomni w skónčnym słowje na to, zo wěsty njeměr w cyrkwi z tym zwisuje, zo dalši puć cyrkwe njeje wěsty. Boži lud dostanje jenož hdys a hdys Božu powěsć na pućowanju wot brjoħa k brjoħej. Jemu bě tež wažne, zo njebychmy so přewzali, ale swoje aktiwity sej wuzwolili a zo bychmy po ewangeliju w zhromadnosći žiwi byli. My sami dyrbimy džensa za swojimi nadawkami pytać a Boha prosyć, zo dalšich džělaćerjow do swojich žnjow pošće. Ze słowom Wicherna skónči wón: „Hdyž džensa čini-my, štož wótcojo činjachy, nječinimy to, štož wótcojo činjachy.“

Superintendent Pappai da krótko rozprawu wo džěle předstejerstwa cyrkwinskeho wokrjesa.

Lochko njebě za synodu wothłosować, kak so pjenjezy

wot 2 % budgeta rozdžela. Za tři projekty bě so wo podpěru prosyło. Wuslědk bě, zo so po-
ložca pjenjz za nowe ewan-
gelske wosady w něhdyšej wu-
chodnej Pruskej wokoło Kali-
ningrada wužiwa a z druhej po-
ložcu sotowarstwo Brücke e. V.
w Budyšinje a wokolinje pod-
pěra, kotrež w jastwje, ale tež
jatym po pušćenju pomha.

H. Wirth

Naše nowiny a časopisy před 100 lětami

Z Palowskeje wosady. Zru-
doba, wutroby lamaca zrudoba
leži nad nami! Naš Boži dom je
za naše serbske kemšenja
zamknjeny! Naša fara je drje
zaso wobsadžena, ale z mužom,
kiž te same dochody wužiwa,

kotrež je naš lubowany njebo-
čički duchowny měl, kiž pak
tón džěl farskeje džělawosće
dokonjeć njemůže, na kotryž
smy my Serbja stajnje swoje
swjate prawo měli. Wón, serb-
skeje rěče njemócnny, njemóže
nam ze serbskim spowjednym
wótcom być, njemóže nam Bo-
že swjate słowo serbski předo-
wać, njemóže nam Bože wot-
kazanje serbski wudžělić ani
na tole najswjećiše wužiwanje
nas ze serbskej spowjednej
wučbu přihotować, njemóže tež
našim chorym žane troštné
słowo w jich mačérnej rěči při-
njesc! Ze zrudženej wutrobu
zhladujemy horje k našemu lu-
bemu domej, kotryž su naši
serbscy wótcojo twarili ...

To je zrudžba pře wšu zrudž-
bu!

SN, 7. dec. 1895

Foto: Bigonowa

BORKOWY. Borkowy słu-
šeja doserbskeho sydlenkeho

ruma w Delnjeje Łužicy, 20 km
na dolhu poľnóc wot Choćebu-
za. Wjes su wrota do Błótow.
Ewangelska cyrkej stej wo-
srjedz wsy, a wona natwari so
l. 1804. Wona ma tři zwony a
městno za 2 000 kemšerjow.
Jeje rekonstrukcija pak je nuz-
nje trěbna.

Serbske kemšenje sotu wja-
ce njewotměwa, a tola předstaji
drastowe towarstwo w Borko-
wach při składnosći domizni-
skeho swjedženja w swjedžen-
skim čahu 27. awgusta serbsku
kemšacu drastu. Borkowy słu-
šeja do Ewangelskeje krajnjeje
cyrkwe Berlin-Braniborska.

E. Bigonowa

Pomhaj Bóh, časopis ewan-
gelskich Serbow. Rjaduje
Serbska přédarska konferen-
ca. – Domowina-Verlag GmbH,
Tuchmacherstraße 27, 02625
Bautzen. Redaktor a skazan-
ki: sup. Siegfried Albert, Serb-
ski kěrchow, 02625 Budyšin,
tel. 4 22 01. – Sadžba: Serbske
Nowiny Budyšin, čišć: Serb-
ska čišćernja tzwr w Budyši-
nje. – Wuchadža jónkróc za
měsac. Přinoški a dary na kon-
to: Sorbische evangelische
Superintendentur Bautzen, Nr.
1 000 028 450, Kreissparkasse
Bautzen, BLZ 85 550 000

Přeprošujemy

3.12. – 1. njedžela w adwencie

10.00 hodž. kemše w Budyšinje w Michalskej
(sup. Albert)

w samsnym času Boža služba za džěci

13.30 hodž. kemše z Božim wotkazanjom w Budestecach
(sup. Albert)

9.12. – sobota

15.45 hodž. wosadne popołdnje w Drježdžanach
(sup. Albert)

10.12. – 2. njedžela w adwencie

11.45 hodž. nutrnosć w rozhłosu
(sup. Albert)

14.00 hodž. kemše z Božim wotkazanjom w Hrodzišću
(sup. Albert)
po tym bjesada

16.12. – sobota

14.00 hodž. wosadne popołdnje w Bukecach
(sup. Albert)

17.12. – 3. njedžela w adwencie

8.30 hodž. kemše z Božim wotkazanjom w Barće
(sup. Albert)

9.30 hodž. kemše z Božim wotkazanjom w Rakecach,
hromadže z Njeswaćidłom
(farar Malink)

24.12. – patoržica

10.00 hodž. Boža nóc w Budyšinje na Michalskej
(sup. Albert)

11.45 hodž. nutrnosć w rozhłosu
(farar Malink)

25.12. – 1. dzeń hodow

9.30 hodž. delnjoserbske kemše w Choćebuzu
w Serbskej cyrkwi
(předar Frahnow)

26.12. – 2. dzeń hodow

11.45 hodž. nutrnosć w rozhłosu
(sup. Albert)

1.1.1996 – Nowe lěto

11.45 hodž. nutrnosć w rozhłosu
(sup. Albert)

7.01. – 1. njedžela po Třoch kralach

10.00 hodž. kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje
w Michalskej
(sup. Albert)

w samsnym času Boža služba za džěci

13.30 hodž. kemše w Budestecach
(sup. Albert)